

การสร้างเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ Enhancement of Understanding to Prevent Ageism

ราเชล ยัมสุนทร¹ ปิยวดี มากพา² พรวัน แพทยานนท์³

Rachel Yamsunthorn, Piyawadee Makpha, Parawan Patayanon

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ ได้มีการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมงานวิจัยและสังเคราะห์การสร้างกิจกรรมเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ เอกสารที่ทำการทบทวนเป็นงานวิจัยที่ได้เน้นเกี่ยวกับผู้สูงอายุ วัยาคติ ละครเพื่อการศึกษา และการแสดงลิเกป่า ที่ควรมี ระหว่างปีพ.ศ. 2557-2562 พบเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 เรื่อง ผลการศึกษา พบว่า งานวิจัยที่มียังขาดกิจกรรมที่ลดการเกิดวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญกับการอยู่ร่วมกันตั้งแต่ครอบครัวจนถึงระดับสังคมประเทศ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ; ละครเพื่อการศึกษา

Abstract

This academic article Research has been synthesized through a systematic literature review. The aim is to collect research and synthesize activities to prevent attitudes towards the elderly. The documents reviewed were research that focused on the elderly, Vayakati, and educational drama. and the wild Likay performance that should be held between the years 2014-2019 found 10 related research documents. The results of the study found that the available research still lacks activities that reduce the occurrence of attitudes towards the elderly. Which is important for living together from the family to the national society level.

Keywords: Elderly; educational drama

Received: 2023-06-11 Revised: 2023-06-26 Accepted: 2023-06-28

¹ สาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Department of Art Education Faculty of Fine and Applied Arts Srinakharinwirot University. Corresponding Author e-mail: beccazshake@gmail.com

² คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Faculty of Fine and Applied Arts Srinakharinwirot University

³ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Faculty of Fine and Applied Arts Srinakharinwirot University

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” (Complete Aged Society) นั้นหมายความว่า เรากำลังเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร ที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นและจำนวนเด็กลดลง ดังเช่น รายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (College of Population Studies, Chulalongkorn University, 2017) พบว่า ประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2548 กล่าวคือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 10.5 การนิยามความหมายของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนั้นองค์การสหประชาชาติได้ให้นิยามว่าประเทศใดมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ ถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุและจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ เมื่อสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และอายุ 65 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นร้อยละ 14 และจากการคาดการณ์การประชากรของประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2543-2573 คาดว่าประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.7 ในปี 2573 (พิชราพรรณ กิจพันธ์, 2561)

เมื่อผู้สูงอายุในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ได้ยินคำว่าสังคมผู้สูงอายุกันอยู่เสมอทั้งจากทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ จุดมุ่งหมายในการนำเสนอของสื่อเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีเจตนาที่ดี คือการสร้างความรู้ให้กับคนในสังคม และชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้คนในสังคมสามารถรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ แต่ในมุมมองของนักสังคมศาสตร์บางกลุ่มกลับมองว่า การนำเสนอข้อมูลด้านลบในเรื่องผู้สูงอายุ เป็นการสร้างทัศนคติที่ไม่ดีให้กับคนในสังคม ซึ่งทำให้เกิดการเหมารวมว่าผู้สูงอายุทั้งหมดนั้นมีลักษณะเป็นคนอ่อนแอ ป่วยไข้ ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้และเป็นภาระกับลูกหลาน ทำให้ผู้สูงอายุถูกเลือกปฏิบัติจากคนในสังคมหรือที่นักสังคมศาสตร์เรียกว่า “วัยาคติ” (Ageism) โดยธรรมชาติมนุษย์เราจะทำการจัดกลุ่มทางสังคม (Social Categorization) อยู่ตลอดเวลา โดยใช้การอิงคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคม เช่น อายุ เพศ ความคิดทางการเมือง องค์กรที่สังกัด หรืออาชีพ ซึ่งทำให้เกิด ‘กลุ่มใน’ หรือกลุ่มที่เราอยู่ และ ‘กลุ่มนอก’ หรือกลุ่มที่เราไม่ได้อยู่ ซึ่งหากกล่าวถึงการจัดกลุ่มโดยอิงจากอายุ การจัดกลุ่มแบบนี้ทำให้เกิดกลุ่มเจเนอเรชันต่าง ๆ จนเกิดคำว่าช่องว่างระหว่างวัย (Generation Gap) ตามมา หรือในบางสถานการณ์ กลุ่มทางสังคมจะถูกจัดแบ่งไปเรื่อย ๆ จนเหลือเพียงกลุ่มสองชั่วตรงข้าม เช่น ‘คนรุ่นใหม่’ และ ‘คนรุ่นเก่า’ แน่นอนว่ากระบวนการความคิดที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ก็มีข้อบกพร่องเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องของอคติ (Bias) จะเห็นได้ว่าเรามักจะมีความรู้สึกดี ๆ ต่อคนในกลุ่มของเรา จนบางครั้งก็เข้าข้างคนในกลุ่มของเราอย่างไม่มีเหตุผล ความคิดเช่น “วิธีการคิดแบบคนกลุ่มฉันนี้ถูก ความคิดแบบกลุ่มวัยเรานั้นผิด” เป็นอคติที่เกิดขึ้นได้ง่ายมาก ฉะนั้นความแตกต่างของวัย หรือการจัดกลุ่มแบบสองชั่วจึงสามารถนำไปสู่ความขัดแย้ง ความรู้สึกไม่ชอบใจคนอีกกลุ่ม รวมทั้งการเหยียดอายุที่เกิดขึ้นในสังคมของเราได้อย่างไม่ยากเลย (เจนนิเฟอร์ ชวโนวานิช, 2563)

ปัจจุบันวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่เกิดในช่วงตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2544 เป็นต้นไป หรือเจเนอเรชัน ซี (Generation Z) เป็นกลุ่มที่เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีและความทันสมัย โลกของ

วัยรุ่นจึงมีแต่เทคโนโลยีและการแข่งขัน เมื่อต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุวัยเกษียณที่เป็นคนที่เกิดในช่วงปีพุทธศักราช 2489-2507 เป็นยุคที่การพัฒนาเทคโนโลยียังไม่ทันสมัยมากหรือเบบี้บูม (Baby Boomers) จึงเกิดความแตกต่างของช่วงวัย ส่งผลให้วัยรุ่นไม่เข้าใจประสบการณ์ มุมมอง ความคิด และภาวะร่างกายที่ต่างกัน ทำให้เกิดทัศนคติเชิงลบต่อผู้สูงอายุ เช่น มองว่าผู้สูงอายุ เชื่องช้า โบราณ ไม่ทันสมัยต่อเทคโนโลยี หากกลุ่มวัยรุ่นเปิดใจยอมรับผู้สูงอายุจะสามารถนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกันมากขึ้น (สุริยเดว ทรีปาตี, 2554) นอกจากนี้การศึกษาศึกษาทัศนคติต่อผู้สูงอายุของกลุ่มเยาวชนเพื่อเข้าใจความแตกต่างของช่วงวัย ได้เข้าถึงปัญหาอุปสรรคระหว่างวัยและหาแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือต่อกัน โดยการสร้างพลังความร่วมมือระหว่างวัยในการนำเอาพลัง ประสบการณ์ ความเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือมาสู่การสร้างสังคมที่ดีในอนาคต (Pave, 1992) จากแนวคิดดังกล่าวการศึกษาศึกษาทัศนคติต่อผู้สูงอายุในกลุ่มช่วงวัยรุ่นเหล่านี้ที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต จะมีส่วนสำคัญในสังคมในการทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุทั้งทางตรงและทางอ้อม ทัศนคติของวัยรุ่นจึงมีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมต่อผู้สูงอายุต่อไปในอนาคต หากวัยรุ่นมีทัศนคติทางลบก็จะส่งผลต่อการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุในทางลบจากบุตรหลานในครอบครัว และเมื่อวัยรุ่นเหล่านี้เติบโตขึ้นก็จะมีบทบาทในสังคม จึงย่อมมีผลต่อการแสดงออกและการกำหนดทิศทางของสังคมและประเทศเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอีกด้วย ทั้งนี้จำนวนและสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุก่อให้เกิดความห่วงใย โดยเฉพาะ เรื่องของภาระการดูแลผู้สูงอายุของวัยรุ่น ประชากรกลุ่มนี้จะเป็นประชากรที่ต้องดูแลผู้สูงอายุ หากทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อผู้สูงอายุเปลี่ยนไปย่อมส่งผลต่อการดูแลผู้สูงอายุในอนาคต ดังนั้นการรับรู้และการทำความเข้าใจถึงทัศนคติหรือมุมมองของผู้ที่ต้องรับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นข้อมูลพื้นฐานช่วยในการกำหนดแนวทางตลอดจนนโยบายด้านผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต อันจะส่งผลให้สามารถช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมและอย่างทั่วถึง ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าต่อไป

ซึ่งพบว่านักวิชาการสามารถศึกษาและเป็นแนวทางในการสร้างงานวิจัยใหม่ได้ โดยพบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2562 จำนวน เรื่อง ประกอบไปด้วย

วิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(ศศธร สุนน, 2562)การพัฒนาโปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การหาความต้องการของผู้สูงอายุและความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่ผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุ 400 คนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 36 คน ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาโปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุ 60 คน และระยะที่ 3 การหาประสิทธิผลของโปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุ กลุ่ม

ตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต แบบสอบถามความต้องการ แบบวัดการทำงานของสมอง แบบวัดความมีคุณค่าในตัวเอง แบบวัดสุขภาวะทางจิต และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมนันทนาการ ผลการวิจัยพบว่า (1) ความต้องการโปรแกรมนันทนาการของผู้สูงอายุและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ซึ่งใช้การหมุนแกนแบบวาริแมกซ์ (Varimax) ที่มีค่า Factor loading สูงกว่า 0.6 พบว่ามี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การให้บริการที่มีคุณภาพ 2) ความสมบูรณ์ของการให้บริการ 3) กิจกรรมส่งเสริมความภาคภูมิใจ ชะลอความเสื่อมทางสมองและการรู้อารมณ์ตนที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ 4) วิธีการชำระเงิน 5) ความพร้อมของสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำกิจกรรม 7) กิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถภาพร่างกายและความสุข 8) ช่องทางการรับทราบข้อมูลกิจกรรม และ 9) ลักษณะที่เหมาะสมของสถานที่ (2) ผู้วิจัยนำ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 3 (กิจกรรมส่งเสริมความภาคภูมิใจ ชะลอความเสื่อมทางสมองและการรู้อารมณ์ตนที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ) องค์ประกอบที่ 6 (ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำกิจกรรม) และองค์ประกอบที่ 8 (ช่องทางการรับทราบข้อมูลกิจกรรม มาพัฒนาและทดลองใช้ จำนวน 2 ครั้ง ซึ่งผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการไม่แตกต่างกัน (3) ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมนันทนาการ ผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยของแบบวัดความภาคภูมิใจในตัวเองแบบวัดการทำงานของสมอง และแบบวัดสุขภาวะทางจิตที่สูงขึ้น มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 3.57$, $SD = 0.41$) ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสำคัญและการประเมินผล (IPA Grid) ปรากฏว่า โปรแกรมทั้งหมดตกอยู่ใน Quadrant 2 หมายถึง ทำดีแล้ว รักษาเอาไว้ จึงกล่าวได้ว่า โปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอยู่ในระดับดีพร้อมที่จะนำไปใช้จริง และเป็นทางเลือกให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ส่งเสริมสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ณ ศูนย์บริการสาธารณสุขต่อไป

(บุพพัจักร อัครารักษ์สกุล, 2562) การสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม : โรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลน้ำริด อำเภอเมืองจังหวัดอุดรดิตถ์ มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อการออกกำลังกายกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเข่าของผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม ในตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ 2) เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือ ในการพัฒนาการออกกำลังกายกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเข่าของผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม ในตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้สูงอายุที่ผ่านการคัดกรองจากแบบประเมินความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขจำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อม แบบประเมินผลก่อนและหลังด้านการพัฒนากล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเข่าของผู้สูงอายุ และชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือ ในการพัฒนาการออกกำลังกายกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณ

รอบเช้าของผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือเพื่อการออกกำลังกายกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเช้าของผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม ประกอบไปด้วยท่ารำที่เป็นเอกลักษณ์พื้นบ้านภาคเหนือที่พัฒนาร่วมกับหลักการออกกำลังกายในผู้สูงอายุ การวัด การประเมินผล และระยะเวลาที่ใช้ในครั้งนี้ สามารถได้แบ่งเป็น 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที พัก 5 นาที จึงเริ่มปฏิบัติอีก 10 นาที (รวมสัปดาห์ละ 75 นาที) รวมทั้งหมด 24 ครั้ง และท่ารำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 8 ท่า 2) พบว่าผลหลังจากการใช้ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อการออกกำลังกายกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเช้าของผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม ครั้งนี้พบว่า การพัฒนากล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเช้าของผู้สูงอายุ มีการพัฒนาขึ้นในระดับดีมาก จำนวน 23 คน ในระดับดี จำนวน 33 คน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน 3 คน

(รุ่งกานต์ แซ่แต้, 2561) ผลของการฝึกชกชกพร้อมกับโยคะและการฝึกชกชกอย่างเดียวที่มีต่อความกลัวการล้มและสุขภาพองค์รวมของผู้สูงอายุ การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ ซึ่งในระยะที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการฝึกชกชกกับโยคะและชกชกที่มีต่อการทรงตัว ความกลัวการล้ม และสุขภาพจิต กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุเพศหญิง อายุ 60-78 ปี ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่มเท่า ๆ กันโดยใช้คะแนนการทรงตัว กลุ่มควบคุม (C) ไม่ได้รับการฝึก กลุ่มฝึกชกชกกับโยคะ (QY) และกลุ่มฝึกชกชก (Q) ทำการฝึก 1 ชั่วโมง ตามโปรแกรมเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มฝึกชกชกกับโยคะและกลุ่มฝึกชกชกอย่างเดียวมีการทรงตัวหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และ 8 ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความกลัวการล้มของทั้ง 3 กลุ่มก่อนและหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 ไม่แตกต่างกัน แต่หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 กลุ่มฝึกชกชกกับโยคะมีความกลัวการล้มน้อยกว่ากลุ่มฝึกชกชกและกลุ่มควบคุม นอกจากนั้นยังพบว่า สุขภาพจิตของทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนและหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ไม่แตกต่างกัน แต่ภายในกลุ่มควบคุม สุขภาพจิตหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ต่ำลงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การวิจัยระยะที่ 2 มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลการฝึกชกชกพร้อมกับโยคะที่มีผลต่อสุขภาพและความกลัวการล้มของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ 12 คน ซึ่งมีผลการทรงตัวดีที่สุดจากวิจัยระยะที่ 1 ทำการฝึกชกชกพร้อมกับโยคะอีก 4 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต การบรรยายเหตุการณ์สำคัญ และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบความคงที่ของข้อมูลและตรวจสอบความเชื่อถือได้ด้วยวิธีการสามเส้า ผลการวิจัยสรุปได้ 2 หัวเรื่อง คือหัวเรื่องแรก ประโยชน์ต่อสุขภาพ พบว่า มี 4 ด้าน คือ (1) สุขภาพกายดีขึ้น (1.1 ความแข็งแรงอดทนดีขึ้น 1.2 ความยืดหยุ่นดีขึ้น 1.3 อาการปวดเมื่อยลดลง และ 1.4 น้ำหนักตัวลดลง) (2) สุขภาพจิตดีขึ้นและเครียดน้อยลง (3) มีสังคมกับกลุ่มเพื่อนเพิ่มขึ้น และ (4) สติและความจำดีขึ้น และหัวเรื่องที่ 2 คือเรื่องความกลัวการล้มลดลงเพราะขาแข็งแรงขึ้น และการทรงตัวดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครเพื่อการศึกษา

(นุชนาฏ รื่นสุข, 2561) การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนอายุ 12 ปี จำนวน 12 คน ที่คัดกรองจากแบบสอบถามพฤติกรรมติดสื่ออินเทอร์เน็ต จากโรงเรียนวัดชุมพล นิการาราม จ. พระนครศรีอยุธยา ดำเนินการตามกิจกรรม "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" ด้วยกิจกรรมละครเพื่อการศึกษา และทำการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างใช้ สถิติ t-test ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา คือ 1.) รูปแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ทำกิจกรรมจำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที เสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อ 5 ด้าน คือ ด้านมิติการรับสื่อ ด้านวิเคราะห์สื่อ ด้านเข้าใจสื่อ ด้านประเมินค่าสื่อ ด้านการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ และมีการประเมินทักษะการใช้ทักษะการรู้เท่าทันสื่อสร้างละครเพื่อการศึกษา 2.) ผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังกิจกรรม "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" ด้านมิติการรับสื่อ ก่อนทำกิจกรรมคะแนน 4.67 และหลังทำกิจกรรม 9.42 ด้านวิเคราะห์สื่อ ก่อนทำกิจกรรมคะแนน 7.58 และหลังทำกิจกรรม 9.42 ด้านเข้าใจสื่อ ก่อนทำกิจกรรมคะแนน 4.25 หลังทำกิจกรรม 8.67 ด้านประเมินค่าสื่อ ก่อนทำกิจกรรมคะแนน 4.83 และหลังทำกิจกรรม 8.83 ด้านการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ก่อนทำกิจกรรมคะแนน 2.25 และหลังทำกิจกรรม 4.50 ด้านการใช้ทักษะการรู้เท่าทันสื่อสร้างละครเพื่อการศึกษา ก่อนทำกิจกรรมคะแนน 9.17 และหลังทำกิจกรรม 18.00 ซึ่งหลังทำกิจกรรมทุกกิจกรรมคะแนนอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ ด้วยรูปแบบกิจกรรมละครเพื่อการศึกษาของกิจกรรม "ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้"

(อาจารย์ พูนเกษม, 2561) การพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง 2) เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 27 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการศึกษาผลก่อนและหลัง (one group pretest-posttest design) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติ t-test ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปว่า ผลการศึกษาและสร้างกิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง โดยนำกระบวนการของละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) มาใช้เพื่อเรียนรู้เรื่องค่านิยมความพอเพียงและรูปแบบของการแสดงละครหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรม 9 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที พบว่าผลของการทดลองกิจกรรม

ระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง มีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมละครลดลงกว่าตอนการใช้กิจกรรมละครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(นรฤทธิ์ เสร็จกิจ, 2560) ละครเพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมการรับรู้ ความเป็นพลเมือง เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยมุ่งใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษาและพัฒนาทักษะการรับรู้นำมาสอดแทรกใช้ในการเรียนการสอนผ่านกระบวนการละครเพื่อการศึกษาและทำการประเมินผลการรับรู้ ความเป็นพลเมือง เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธี โดยการใช้ละครเพื่อการศึกษา มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 30 คน โรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและผลการทดลองจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยพื้นฐาน ผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังการชมละครเพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความเป็นพลเมืองเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการเรียนด้วยละครเพื่อการศึกษา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยได้พิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ทำให้พบว่านักเรียนสามารถมีการรับรู้ในด้านสันติวิธีได้มากที่สุดเท่ากับ 7.15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือด้านหน้าที่พลเมืองเท่ากับ 4.29 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 30 อันดับสุดท้ายคือด้านการขัดแย้งเท่ากับ 2.86 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 20

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยวุฒิ

(เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ, 2562) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับวัยวุฒิ หรือทัศนคติทางลบ ต่อผู้สูงอายุของประชากรวัยทำงานที่มีอายุตั้งแต่ 20 - 59 ปี ในจังหวัดชลบุรี โดยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการกำหนดโควตาตามสัดส่วนของกลุ่มอายุประชากรวัยทำงาน จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้วัดวัยวุฒิ คือ Farboni Scale of Ageism (FSA) ของ Maryann Farboni และใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าประชากรวัยทำงานในจังหวัดชลบุรีมีคะแนนระดับวัยวุฒิ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 66.61 คะแนน (S.D. = 8.11 คะแนน) โดยมีค่าคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 38 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 86 คะแนน โดยร้อยละ 86 มีระดับวัยวุฒิต่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 14 มีระดับวัยวุฒิอยู่ในระดับต่ำ และไม่มีวัยทำงานที่มี วัยวุฒิระดับสูงเลย

(ศิริวัตร ไทยแท้, 2562) วัยวุฒิหรือการมีทัศนคติเชิงลบต่อผู้อื่นโดยมีสาเหตุอันเนื่องมาจากการมีช่วงวัยที่แตกต่างกัน นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้อยู่เสมอในการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลสองช่วงวัย โดยลักษณะดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นผ่านการเลือกใช้รูปแบบภาษาในชีวิตประจำวันทั่วไป ทั้งนี้การศึกษาเพื่อให้ เห็นรูปแบบหรือลักษณะของภาษาดังกล่าวอย่างชัดเจน จะทำให้เห็นมุมมองเชิงลบที่มีต่อกันและ เหตุผลเบื้องลึกอันเป็นที่มาของวัยวุฒิเหล่านั้น ดังนั้นบทความนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะ ทางภาษาที่สะท้อนให้เห็นวัยวุฒิของกลุ่มวัยรุ่นที่มีต่อวัยผู้ใหญ่ โดยข้อมูลที่นำมาศึกษาได้มาจาก บทละครจากละครชุดเรื่องฮอร์โมน วัยว้าวุ่น ซึ่งออกอากาศทางโทรทัศน์ จำนวน 42 ตอน ผล การศึกษาพบว่ากลุ่มวัยรุ่นมีมุมมองเชิงวัยวุฒิต่อกกลุ่ม

วัยผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย (การจำกัดสิทธิเสรีภาพ การมีพฤติกรรมดูต่ำว่ากล่าวหรือจู้จี้ขี้บ่น การก้าวก่ายสิทธิความเป็นส่วนตัว การมีความคิดหรือพฤติกรรมที่ล้าสมัย การหยาบคายเรื่องราวที่เป็น ปมด้อยของกลุ่มวัยรุ่นมาเป็นประเด็นในการสนทนา การมักทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ การวิตก กังวลกับสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น การปกปิดความจริงบางประการ) 2) ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว (การบกพร่องหรือละเลยต่อหน้าที่) 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (การยัดเยียด ขนบธรรมเนียมหรือประเพณีดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด การมีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับคำสอนของตนเอง) 4) ด้านความเชื่อ (การมีความเชื่อแบบไร้เหตุผล) และ 5) ด้านความสามารถ (การไม่เชื่อมั่นใน การกระทำหรือคำพูด การไม่เข้าใจในชีวิตความเป็นวัยรุ่น)

(ทอแสงรัศมี ถีตะแก้ว, 2559) การเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยและการเปลี่ยนระบบการผลิต และการออกอากาศของสื่อโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิทัลของประเทศไทย ทำให้สามารถใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา สภาพการณ์และบทบาทของสื่อโทรทัศน์ในการเผยแพร่ความรู้ สำหรับผู้สูงอายุ 2) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมการรับชม รายการโทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ และ 3) ศึกษาแนวทางในการกำหนด นโยบายการผลิตรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้แนวคิด "การสูงวัยเชิงรุก" เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้ 1) สำรวจ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และวิพากษ์รายการโทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุจำนวน 15 ตอนโดยสุ่มแบบง่ายจากรายการโทรทัศน์ 5 รายการที่ออก อากาศในช่วงปี พ.ศ.2557-2558 2) สำรวจความต้องการและ พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ โดยการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสอบถามกับผู้สูงอายุตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน ที่สุ่มแบบง่ายหลายขั้นตอน และ 3) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ ข้อมูลหลักจำนวน 11 คน เพื่อทราบแนวทางในการกำหนดนโยบาย เพื่อผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประเทศไทยมีสื่อโทรทัศน์ดิจิทัล 48 สถานีทำให้อุตสาหกรรม โทรทัศน์ทั้งระบบมีสถานีรวมทั้งสิ้น 768 สถานี ในจำนวนนี้มีรายการโทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุโดยตรงน้อยมาก คือ มี 5 รายการจาก 4 สถานี 2) รายการที่มีอยู่มีบทบาทส่งเสริมแนวคิดการสูงวัยเชิงรุก แต่ขาดมิติ ด้านความลึก และภาพลักษณ์ของผู้สูงอายุที่ปรากฏในแต่ละรายการ แตกต่างกันตามนโยบายของเจ้าของกิจการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์ ผู้สูงอายุในหลายลักษณะ 3) ผู้สูงอายุตัวอย่างรู้จักและรับชมรายการ โทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุในสัดส่วนที่ต่ำ เพราะไม่รู้ว่ามีรายการดังกล่าว แต่ส่วนใหญ่ต้องการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุทุกวัน โดยเฉพาะรายการที่เกี่ยวกับสุขภาพ และต้องการมีส่วนร่วมในรายการ ขณะเดียวกันก็ให้ความสนใจกับการเชื่อมโยงรายการเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น สื่อสังคม เพื่อความสะดวกในการรับชมและ ในกรมีส่วนร่วมในรายการ และ 4) ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าการผลิต รายการโทรทัศน์เพื่อผู้สูงอายุต้องกำหนดเป็นวาระเร่งด่วน โดยให้ บรรจุไว้ในผังรายการของทุกสถานีโทรทัศน์ และนอกจากจะมีเนื้อหา การสูงวัยเชิงรุก ต้องมีเนื้อหาที่เชิดชูคุณค่าของผู้สูงอายุ เพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุขของประชากรทุกรุ่นวัย งานวิจัยนี้ยังมีข้อเสนอแนะและเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์

ต้นแบบ เพื่อให้สื่อโทรทัศน์ของไทยมีทั้งบทบาทนำและเสริมย้ำการสูงวัยเชิงรุก เพื่อ รองรับสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ไว้ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลิเกป่า

(ภาณี อนุกุล, 2557)การจัดการเพื่อสงวนรักษาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน : ศึกษากรณีลิเกป่าคณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่” เพื่อ 1. ศึกษาประวัติความเป็นมา และสถานการณ์ปัจจุบันของลิเกป่าคณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่ 2. ศึกษาประวัติความเป็นมาและอุปสรรคของการจัดการแสดงลิเกป่า คณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่ และ 3. เสนอแนะแนวทางในการสงวนรักษาลิเกป่าอย่างเหมาะสม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ประกอบกับการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึกประชากรกลุ่มเป้าหมาย ผลการศึกษาพบว่า คณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2524 เกิดจากการรวมตัวของผู้ที่ม่ใจรักในศิลปะการแสดงลิเกป่า มิได้สืบทอดจากบรรพบุรุษ โดยการนำของนายตรีภพ ปลอดฤทธิ์ หัวหน้าคณะปัจจุบันลิเกป่าในจังหวัดกระบี่คงเหลือเพียง 3 แห่ง คือ อำเภอนะบือหลอ อำเภอลำทับ และอำเภอลำทับเตา ลิเกป่ามีการปรับรูปแบบของการแสดงเครื่องดนตรี การแต่งกาย บางส่วนให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสการแสดง สำหรับการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการแสดงลิเกป่า ในปัจจุบันพบว่า พื้นที่สำหรับการแสดงลิเกปามีน้อย ทำให้ลิเกป่าไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เนื่องจากรูปแบบการแสดงไม่เป็นที่นิยมคนในปัจจุบัน อีกทั้งงบประมาณในส่วนการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรมไม่มีความชัดเจนและแน่นอน นอกจากนี้ยังพบว่า แนวทางในการจัดการเพื่อสงวนรักษาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน “ลิเกป่า” ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดถือเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านงานวัฒนธรรมของจังหวัด ควรกำหนดนโยบายในการอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม และเผยแพร่ “ลิเกป่า” ให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วม ชุมชน สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประเภทศิลปะการแสดงพื้นบ้าน “ลิเกป่า” ของภาคใต้ให้สามารถอยู่คู่ชุมชนสืบไป

บทสรุป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากิจกรรมลิเกป่าช่วยลดยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุและเปรียบเทียบยาเสพติดของผู้เรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อศึกษาผลที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้ อันจะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวัยก่อนเข้าสู่วัยรุ่นสามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุแก่วัยก่อนเข้าสู่วัยรุ่นต่อไปในปัจจุบัน

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อตั้งแต่ระดับที่เล็กที่สุดจนถึงระดับที่ใหญ่ที่สุด กล่าวคือ เริ่มจากผู้สูงอายุ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตามลำดับ (วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล, 2550) โดยพบว่าผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ได้แก่ สภาพร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลงต้องมีการปรับตัว ร่างกายย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ จึงเกิดปัญหาด้านสุขภาพตามมา ซึ่งโดยมากสูงอายุเป็นโรคเรื้อรังที่เกิดจากอวัยวะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน โรคกระดูก โรคสมองเสื่อม เป็นต้น โรคเหล่านี้ย่อมส่งผลให้ผู้สูงอายุมีภาวะทุพพลภาพ (Disability) ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง ผลกระทบต่อครอบครัว ได้แก่ ผลที่สืบเนื่องจากภาวะทุพพลภาพของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือบุคคลในครอบครัวในการใช้ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันออกไปตามระดับความรุนแรงของภาวะทุพพลภาพผู้สูงอายุ นอกจากนี้ผู้สูงอายุต้องเกษียณจากการทำงานไม่มีรายได้ ต้องอาศัยรายได้จากคนในครอบครัวหรือเงินที่เก็บออมไว้ ถ้าหากไม่มีเงินออมไว้มากพอก็จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการดำรงชีพ ครอบครัวก็จะมีภาระด้านค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อสังคม ได้แก่ ทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะต้องทำงานมากขึ้นและต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุในจำนวนที่เพิ่มขึ้น บางครั้งอาจทำให้ผู้สูงอายุขาดความอบอุ่นอาจถูกทอดทิ้งได้ และผลกระทบต่อประเทศชาติ ได้แก่ ผลที่สืบเนื่องจากจำนวนวัยทำงานลดลง เมื่อวัยทำงานของประเทศลดลงย่อมส่งผลกระทบต่อผลผลิตโดยรวมของประเทศลดลงทำให้รายได้ของประเทศลดลงเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศตามมา รวมทั้งรัฐบาลจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้เหมาะสมและเพียงพอแก่ผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นด้วย (ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย, 2556) ซึ่งผลกระทบดังกล่าวข้างต้นถือเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนสมควรมีการเตรียมการเพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต คนที่ต้องดูแลผู้สูงอายุก็คือ วัยรุ่น จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศิลปะการแสดงท้องถิ่นลีเกปาการสร้างกิจกรรม เนื่องจากลีเกปาเป็นการแสดงที่มีตัวละครถ่ายทอดเป็นเรื่องราว แสดงบทบาทสมมติ สร้างจินตนาการตามสถานการณ์ และยังสอดแทรกเนื้อหาเพื่อปลูกฝัง สะท้อนปัญหาสังคม และยังช่วยกระตุ้นความคิดและพฤติกรรมได้ดี โดยผ่านกระบวนการของละครเพื่อการศึกษา พรรัตน์ ดำรุง (2547) อธิบายว่า “ละครเพื่อการศึกษา (Theatre in education) เป็นสื่อ เป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนคิดวิเคราะห์ประเด็นการแสดงที่นำเสนอเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมละคร TIE สามารถนำเสนอรูปแบบใดก็ได้แต่ TIE ไม่มีจุดหมายเพื่อความบันเทิง ผลงานละคร TIE มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาความคิดของเยาวชนในโรงเรียน” (พรรัตน์ ดำรุง, 2547 : 8) ที่จะช่วยส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก เนื่องจากการมีทัศนคติ การกระทำ การใช้คำพูด ล้วนเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนในครอบครัว และผู้อื่นในสังคม เด็กอายุ 11-12 ปี (วัย

ก่อนวัยรุ่น) เป็นวัยที่เปลี่ยนแปลง ทำลายความสามารถของตนเองในการที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ได้ จะเห็นว่าความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่ ต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับในการเปลี่ยนแปลงของตนด้วย (เบญจรัตน์ นุชนาฏ, 2554) ควรใช้โอกาสนี้ในการสร้างความเข้าใจผู้สูงอายุ ซึ่งเหมาะแก่การใช้กิจกรรมในการช่วยป้องกันการเกิดโรคภัยที่มีต่อผู้สูงอายุได้ เพราะเป็นกลุ่มประชากรที่ต้องเตรียมรับมือต่อสถานการณ์ของผู้สูงอายุและเป็นกลุ่มที่จะต้องดูแลผู้สูงอายุในอนาคต ผู้วิจัยจึงได้มีการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครเพื่อการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคภัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลิเกป่า

เอกสารอ้างอิง (References)

- เจนนิเฟอร์ ชวโนวานิช. (2563). "การเหยียดอายุ" ทัศนคติช่วงวัยของคนสองรุ่นที่กลายเป็นปัญหาความขัดแย้งทางความคิด.
https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fwww.gqthailand.com%2Fviews%2Farticle%2Fwhat-isageism%3Ffbclid%3DIwAR3PY6nhcpQbm_XABbQ0XXgK_WyUja9vQOX1hPS0IglN_C2dFhDcXwnsFg&h=AT3Gdz32v8VpzpFBUwqbBeh6q6Zd7OHO1xT5YGhsY_ff7HBFVcumac0t92PA9jcwKky2_Lwbe5TFFo22ukZaGw5d0CyQYUww-laUhpw46lQdghScY6e-FoEwpncCl984m4k1xduDn3tM
- ทอแสงรัมย์ ถิ่นแก้ว. (2559). การพัฒนารายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ [วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานวิทยทรัพยากร.
- เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ. (2562). วัยคาดต่อผู้สูงอายุของประชากรวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 11(2).
- นรฤทธิ์ เสรีกิจ. (2560). ละครเพื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความเป็นพลเมือง เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธีของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ปริญญาานิพนธ์ (กศ.ม. (ศิลปศึกษา: ศิลปะการแสดงศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560.].
- นุชนาฏ รื่นสุข. (2561). การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปริญญาานิพนธ์ (กศ.ม. (ศิลปศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561.].
- เบญจรัตน์ นุชนาฏ, & คณะ. (2555). พัฒนาการของเด็กวัยเรียน 6-12 ปี
<https://l.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Fwww.gotoknow.org%2Fposts%2F305078%3Ffbclid%3DIwAR3xRcXkCMD41NbZC7Fb026ITPmbfj3wmiVWtGkIt60jVazkXx1Fkdr7k8&h=AT0Ny9XyGLaf4sH4WN0uOR->

iU0005LUEiazPtN5eUGs01XxO6DaFddL5lrS6gD3jjqrNCUosi7xJ2UZxwabMcXZ5i
o8ERbivweQU5sAPrDV-ZT8KseBD3gVFxSPyJlKEKEoJLp7P8Ppkb0

ปรุพหัจกร อัครารัศม์สกุล. (2562). การสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อการ
ออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม : โรงเรียนผู้สูงอายุ
ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์ ปริญญาพนธ์ (กศ.ม.(ศิลปศึกษา))--

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2562.].

ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์. (2546). ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

พรรัตน์ ดำรง. (2547). การละครสำหรับเยาวชน (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

พัชรพรณ กิจพันธ์. (2561). อาหารและยา. 25(3).

ภาณินี อนุกุล. (2557). การจัดการเพื่อส่งเสริมรักษาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน: กรณีศึกษาลิเกป่าคณะ
รวมมิตรบ้านเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่. 17(1), 241-262.

รุ่งกานต์ แซ่แต้. (2561). ผลของการฝึกชกพร้อมกับโยคะและการฝึกชกอย่างเดียวที่มีต่อความกลัว
การล้ม และสุขภาพของกระดูกของผู้สูงอายุ ปริญญาพนธ์ (ปร.ด. (วิทยาศาสตร์การกีฬาและ
การออกกำลังกาย)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561.].

วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล. (2550). ประสิทธิภาพของกระบวนการกลุ่มในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาอำเภอลำเลียง จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสาร
สมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย, 6(3).

ศศธร สมน. (2562). การพัฒนาโปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต ของผู้สูงอายุใน
ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ปริญญาพนธ์ (ปร.ด. (การจัดการกีฬาและนันทนาการ)) --
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2562.].

ศิริวัตร ไทยแท้. (2562). ภาษาและวัยาคติ: ภาพสะท้อนจากมุมมองของวัยรุ่นที่มีต่อวัยผู้ใหญ่.
วารสารภาษาและภาษาศาสตร์, 37(2), 77-96.

สุริยเดว ทรีปาตี. (2554). ต้นทุนชีวิต จุดเปลี่ยน สังคมไทย แผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน
สถาบันแห่งชาติเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว.

อาจารย์ พูนเกษม. (2561). การพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการ เพื่อ
ส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง ปริญญาพนธ์ (กศ.ม. (ศิลปศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ, 2561.].